

24.01.2023

5-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Хто започаткував наукові дослідження історії України.

Мета уроку: пояснити зміст поняття «батько української історичної науки», з'ясувати, який внесок у вивчення історії України зробили видатні вчені; навчити складати таблицю до прочитаного тексту, аналізувати діяльність історичних діячів, використовуючи пам'ятку і таблицю; виховувати інтерес до вивчення історії.

Перегляньте відео: https://youtu.be/d3c-W_mS6tE

Опрацюйте опорний конспект:

Одним із засновників наукових досліджень історії України був **Михайло Максимович** (1804-1873 рр.) — видатний український учений-природознавець, історик, народознавець, письменник.

Цікавинкою його біографії є те, що він поєднував любов до ботаніки (наука про рослини) та історії України. Михайло Олександрович багато уваги приділяв збереженню фольклорної спадщини українського народу: видавав збірки українських народних пісень, був автором віршованого перекладу «Слова о полку Ігоревім» українською і російською мовами. Одним із напрямів досліджень Михайла Максимовича було обстоювання ідеї права на вільний розвиток і соборність українських земель.

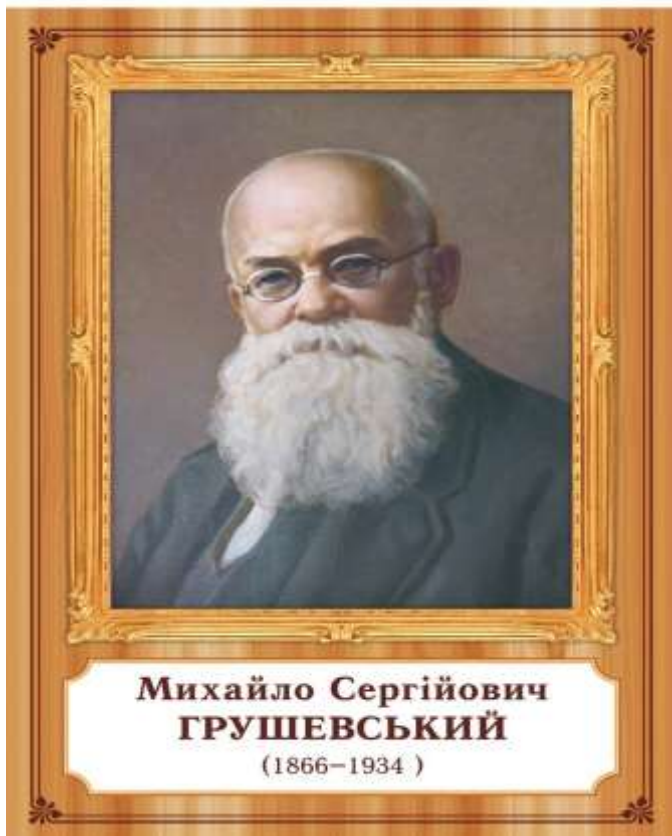
З-поміж інших науковців вирізнявся **Дмитро Яворницький** (1855-1940 рр.) — видатний український історик, археолог, народознавець, письменник. Усе життя досліджував історію запорозьких козаків. За результатами багаторічної праці він залишив нащадкам неоціненний скарб — працю «Історія запорозьких козаків». Ця книжка — справжня енциклопедія історії козацтва: тут дізнаємося і про звичаї козацтва, і про бойове мистецтво, про більшість подій козацької історії.

ЧОМУ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО НАЗИВАЮТЬ «БАТЬКОМ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ»

Найвидатнішим представником історичної науки вважається **Михайло Грушевський** (1866-1934 рр.). Його змалку виховували в повазі до української мови, пісень, традицій. За порадою батька Михайло із захопленням вивчав наукові праці Миколи Костомарова, Михайла Максимовича й інших українських істориків. За заповітом свого діда вступив до Київського університету Святого Володимира. Тут він навчався під керівництвом відомого історика Володимира Антоновича. Після завершення

60 x 90 cm

навчання протягом багатьох років (з 1894 р. до 1914 р.) працював у Львові на посаді професора кафедри всесвітньої історії. Його також обрали головою Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Завдяки наполегливій праці, організаторським здібностям Михайло Грушевський зміг перетворити Наукове товариство на провідну наукову установу України, яка об'єднувала бібліотеки, музеї, збирала архівні матеріали, здійснювала освітню і дослідницьку діяльність. Однак головною справою життя вченого було створення великої праці — «Історії України-Руси» — 10-томного дослідження історії українських земель від давнини до другої половини XVII ст. Написанню цієї роботи він присвятив 38 років свого життя. Головна ідея наукових

поглядів видатного історика — послідовний розвиток української історії від найдавніших часів.

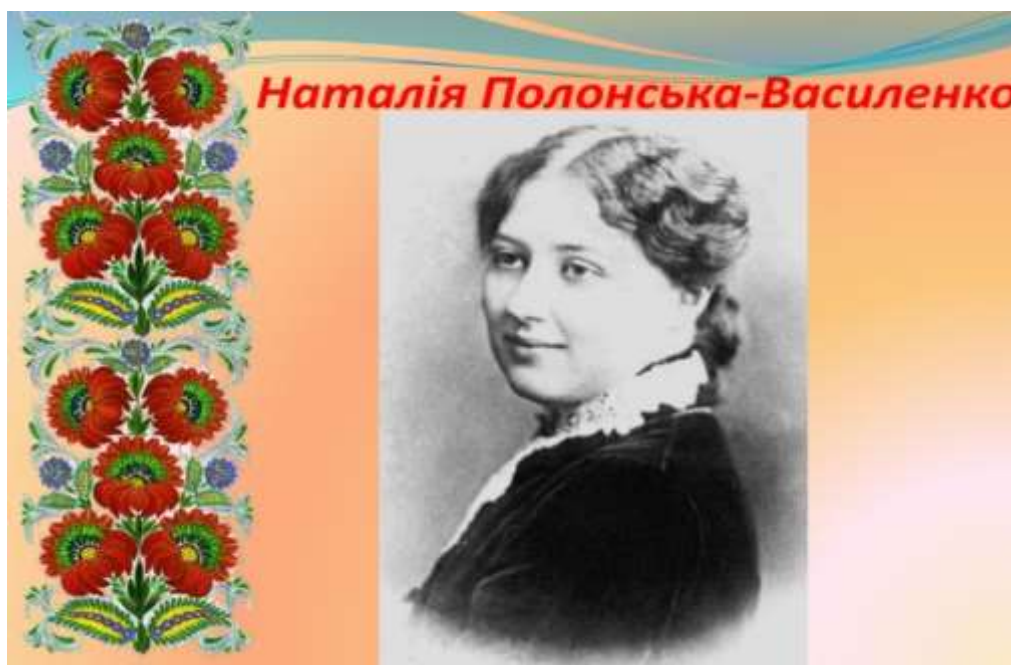
НАТАЛІЯ ПОЛОНСЬКА-ВАСИЛЕНКО — ОДНА З ПЕРШИХ ЖІНОК ІСТОРИКІВ

Поміркуймо!

Ви, напевно, помітили, що в навчальному тексті переважно йдеться про істориків-чоловіків. Поміркуйте (дізнайтеся), із чим пов'язана така особливість.

Однією з перших дослідниць історії була Наталія Полонська-Василенко (1884-1973 рр.). Народилася вона в родині історика, тому змалку цікавилася сивою давниною.

Учена цікавилася різними важливими подіями української історії: досліджувала козацтво, історію української церкви, розвиток української історичної науки.

Домашнє завдання:

- прочитати пар. 17, за покликанням - підручник з історії:
<https://drive.google.com/file/d/1nzOqG1ev1LXMa4XDZdWBgbUIQIdYx7WO/view>
- виконайте письмово тестування (питання не пишемо, за буквою пишемо).

ТЕСТУВАННЯ:

1. Хто є автором віршованого перекладу твору "Слово о полку Ігоревім"?
  - а. М. Костомаров
  - б. Д. Яворницький
  - в. М. Максимович

2.Хто вперше ввів у науковий обіг назву "Україна-Русь"?

- а. В. Антонович
- б. М. Костомаров
- в. М. Грушевський

3.Цей науковець усе життя досліджував історію запорозьких козаків:

- а. М. Грушевський
- б. Д. Яворницький
- в. М. Костомаров

4."Історія запорозьких козаків" - це...

- а. енциклопедія українського козацтва
- б. твір про Богдана Хмельницького
- в. історія про військово мистецтво козаків

5.Якого вченого вважають найвидатнішим вченим історичної науки України?

- а. Т. Шевченка
- б. Д. Яворницького
- в. М. Грушевського

6.В якій країні почав навчання Михайло Грушевський?

- а. в Україні
- б. в Грузії
- в. в Польщі

7.Хто був викладачем історії у Михайла Грушевського?

- а. Володимир Антонович
- б. Дмитро Яворницький
- в. Михайло Максимович

8.Яку працю створив Михайло Грушевський?

- а. "Історія запорозьких козаків"
- б. "Повість минулих літ"
- в. "Історія України-Руси"

9. Скільки років присвятив М. Грушевський написанню "Історії України-Руси"?

- а. 38 років
- б. 35 років
- в. все життя

10.В якій галузі науки працювала Наталія Полонська-Василенко?

- а. біології

- б. географії
- в. історії

11. Виїзд людей за межі країни - це....

- а. імміграція
- б. еміграція
- в. мандрування

**Завдання надсилайте на освітню платформу Human,
або вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com**